

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 K., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronként 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő és
Kéziratokat nem adunk vissza.

Fogarasvármegye képe.

Szegénységünk, drágaságunk okai. Hogyan segíthetnénk ezeken??

Irta: HALMY GYULA.

Vármegyénk népe nehéz viszonyok között él! Csak most látjuk azt közelebbről, hogy a havasalján levő falvakban ma itt, holnap más, holnap után pedig ismét más faluban, községben megfordulunk.

Szerkesztői tisztünkhöz hiven tanulmányozzuk a nép szokásait, viszonyait, közelebb megyünk a nép szívéhez s hallgatjuk, figyeljük annak érverését, természetét, szervezetét, hogy a diagnózist annál könnyebben megállapíthassuk s a mentő akciókra vonatkozólag — mint a megye organuma — e lapok hasábjain a szükséges lépéseket sürgősen javaslatba hozzuk.

A gondolkodó ember, ha valamit észlel, nem elégszik meg azzal, hogy ennek vagy annak a jelenségnek a tudatára jutott; az ilyen ember szereti a dolgokat mind magakörül látni s akkor azt kérdezi: miért van az, vagy amaz? S így lassan-lassan megtalálja az okát az okozatnak!

Nem lesz mindenki előtt ujság, ha hanyatló állattenyésztésünk okaira rámutatunk. Szükséges, kell, hogy erre mindaddig rámutassunk, míg a bajon nem segítenek.

Fogaras ma is inkább földmivelő vármegye, mint ipari, vagy kereskedelmi!

Ha rossz a termés, megérzi az egész vármegye minden rétege!

Ha állattenyésztésünk csökken, az szintén nagy baj! Mert ne feledjük, hogy a kiskasza inkább állatállományából él, fedezi kiadásai nagy részét, mint terményei értékesítéséből!

Sajnos azonban, a kiskasza eme jövedelem forrása az utóbbi évek alatt nagyon, de nagyon megcsappant. Példa erre a mostan lezajlott alsóárpási állatvásár is, mely f. hó 4-én volt, amelyen a felhajtás tömeges, de a kereslet vég-

hetetlen olcsó volt, úgy hogy a kiskasza aki tavaly ilyenkor 140 koronával vett egy tehenet, azt most csak 70 koronáért adta el.

90 koronáért gyönyörű sweici faj teheneket vettek ezen a vásáron. Na már most ha ehhez hozzávesszük, hogy az idén bő takarmány lesz, valóban érthetetlennek tartjuk a *husrágaságot!*

Mivel indokolják meg most ezt a *mészárosok*???

Pedig ismeretes, hogy közgazdasági életünknek az állattenyésztés igen fontos tényezője, s éppen az ezt a jelentékeny faktort, vélt jóakarattal, öntudatlanul is megfojtják az intéző körök.

A theória az életnek a gyakorlati oldalán gyakran nem válik be.

Igy áll ez azon paragrafusokra, rendeletekre vonatkozólag különösen, amelyek nem mint szükséges követelmények lépnek föl, hanem ezeket csak a zöld asztal mellett hozták jóindulatu célzattal ugyan, de annál kevesebb praxissal, tapasztalati szellemmel. Aki az életet nem ismeri, annak a theóriája is gyenge. Olyan ez épen, mint az a nő, aki mindenféle ételt a szakácskönyvből olvas ki és csinál meg s rendszeren kimarad belőle az életnek a sava, borsó.

Nehéz megélhetési viszonyainknak azonban vannak országos politikai okai is. De hagyjuk e theóriát, mert ezen az uton nagyon szomorú talajra találnánk rábukkanni. Nézzük a közel fekvő okokat s igyekezzünk legalább ott segíteni a bajon, ahol tudnánk, ha akarnánk?!

Első a birtokok tagosítása, ami állattenyésztésünket — legalább itt Fogarason — nagyon megakasztotta. A tagosítással a legelőket — legtöbb helyen — beosztották a termőföldek közé, azon célzattal, hogy szaporítsák a termőföldet, hogy ne heverjen paragon annyi, meg annyi hold. De akkor szemelől té-

vesztették az intéző hatóságok, hogy az a legelő ugy, magában igen értékes földdarab állattenyésztési szempontból.

Ezzel szemben azonban azt állítja a theoretikus gazdász, hogy az a legelő megmivelve több hasznot hajt, mint ugy.

Ezt a nézetet azonban a tapasztalat határozottan megcáfolja.

Hogy miért? azt megmondja itt bármelyik földmivelő ember.

Láttunk egyes vidékeket tagosítás előtt, hol hatalmas csordák, ménesek vonultak be a nap alkonyulatnál a községekbe, láttuk a tagosítás után és sajnálkoznunk kellett a látottakon!

Régi viszonyok mellett a gazdának ugyszólván semmibe sem került marháinak az eltartása koru tavasztól kezdve késő őszig. S ez többet ért neki, mint az a termés, amit most a közlegelőből jutott földén tisztán nyer.

Most meg kell etetnie takarmányának jórészét még nyáron dolgozó marháival. Télen azután ha elfogy a takarmány, vagy pénzzel — ha ugyan van a ládafiába — kell vennie ujat, vagy el kell adnia barmaiból.

Első esetben még eladásra szánt terményét is marháik emésztik fel, a második esetben pedig a pénz tavaszig rendszeren elfogy s mikor szüksége lesz barmokra földje mivéléséhez, adósságot kell csinálnia, ennek azután tudjuk mi a vége!

Ha valaki kételkednék talán e helyzeten, meggyőződést szerezhethet magának közvetlenül is a dolgok állásáról.

Minden értelmes gazda felismerte a tagosításnak — különösen Erdélyben — s a legelők felosztásának mindenhol áldatlan következményeit.

Elég ha megtekintünk egy statisztikát régebbi és mostani állatállományunkról.

Nagyon megnehezítette a legeltetést az erdészeti rendszer is. A letarolt

területeket zár alatt tartják hosszú ideig még akkor is, midőn a fiatal ültetvények annyira nőttek, hogy jelentékeny kárt a legeltetés már nem okozna. Ilyen helyeken dus nyövényzet támad s ha van fű bőven, akkor — alig hisszük, — hogy az állatok a fiatal fában kárt okoznának.

Ott van azután az állatorvosi intézkedés!

Ez is egyik oka a szegénységnek, drágaságnak! Tudva való, természetes dolog az, hogy mióta a természet három országa felépült, meg voltak mindig s meg is lesznek az élőlények ellenségei: a baktériumok!

Eljárni, óvakodni kell ezek ellen, szó sincs ugyan, lokalizálni kell az epidemiákat, csak hogy nem kell sem buzgóságból, sem más célból tulságba menni a zárlatokkal, mert akkor még többet ártunk mint használunk. Ha valamely községben két állat meg betegedeg, vagy elpusztul, mindjárt szigorú zárlat alá helyezik az egészséget, sőt a környéket is. Mikor lesz az, hogy ember, állat meg nem betegszik, s van az a hely, hol ez elő ne fordulna mindig?!

Igy akár minden megvét le lehetne zárni akár örök időre! Elég volna csak azt az udvart, vagy házat stb. lezárni, ahol a ragály föllépett, mert hogy a bacillusokat milyen irányban és távolságra hajtja a szél, előre megállapítani merő képtelenség!

Egy községben még hamarabb elterjedhet a ragály, betegség, ha az összes marhaállomány otthon be van zárva

a szük, trágyás, büzös udvarra, plane meg nagy melegben!

Már most eladni azon állatnemből, melynél a betegség fellépett, az egész községből nem szabad legelőre hajtani, ha ugyan van valamilyes legelő?!

Igy most kénytelen a gazda terményét megetetni, azt is, amit eladásra szánt, különben állataiból sem szerezheti meg még azt a pénzt sem, amiből adóját kifizesse. Itt áll ismét, hogy kénytelen adósságot csinálni! Azt hisszük, elég kínos helyzet ez!

Ilyen körülmények sulya alatt fordul elő azután a mézárások stájgerolása, a különböző zárlatok miatt.

Érdemes is tehát a falusi ember oktalanokodásával törődni?

A földműves, a munkásosztály hallgasson, fizesse adóját s legyen hü alattvaló. A nyomoruságát, a baját pedig vajmi ritkán veszik észre!

Továbbá föltétlenül gyárakat kellene fölláttatni Fogarasvármegyében, hogy a szegény nép télen a korcsmázás helyett találva valami jövedelmező foglalkozást: dohány, len, cukorgyárak volnaának kompetensek, megfelelőek Fogarasvármegyében!

Véleményünk szerint ezek volnaának legközelebb fekvő okai a szegénységnek, s az ebből származó: drágaságnak! Ha a gazdaembernek nincs pénze, akkor az iparosnak s a kereskedőnek sincs!

Mert az iparosok, kereskedők a tisztviselők osztályából meg nem élnek

csupán, földolog tehát a misera contribuens plebs is!

Segíteni kell ezen a bajon „viri-bus unitis!“ Az intéző hatóságok is kell hogy mozgalmat indítsanak ilyen esetben s össze kell egyeztetniök a törvényeket rendeleteket az étellel, a theoriát a praxissal!

Mozgalmat kell inditanunk általában is a tapasztalt hátrányok, bajok miatt, illetékes helyen előterjeszteni, csak így várhatunk javítást. Sokban elősegíti ezeket a gyakori kormányválság is, mert ha az egyik vagy másik miniszter valami üdvöset indít, azt ritkán valósíthatja meg, mert el kell távoznia, mielőtt megvalósítaná, életbe léptetné. Segíteni azonban minden bajon lehet, ha a szilárd, erős akarat meg van hozzá.

Egy szóval, ha: akarunk!

Merkuriusz tarisznyájából.

Mozgó fényképek.

Fogaras, 1909. július 10.

Megszöktem Fogarasról a havasok legsötétebb rengetegeibe, hogy ne érintkezhessem a csél-csap szárnyas postásfiúval: Merkuriusszal!

Csuful összevesztünk, mert ő mindenféle belső titkot, a sötétéjféli leple alatt lejátszódo pásztorórákat kiakar szörkesztyeni a Lloydba.

A tolvaj fickó utánam rugaszkodott, felült a fogarasi kávédarálóra s a következő szenzációs hírekkel lantolt vissza szárnyas lábaival Fogarasra.

Nagy megbotránkozásal hallotta

T A R C A

Harmóniás és kollációs temetések.

A „Fogaras és Vidéke“ számára
Irta: Halmy Gyula.

A multkor már leirtam, hogy milyen volt a mi májálisunk Miskolcra; most pedig nem lesz érdektelen, ha lefotografizom az ugynevezett harmóniás és kollációs temetéseket ugyancsak ott, mert ma már az sincs úgy mint régen volt. Hja az is kiment a divatból, mint meg annyi sok más.

Volt a főgimnázium kebelében akkor is kórus (dalárda) úgy mint mostanában van, csak hogy különb, jobb volt az, mint most mert abban az időben nem jártak olyan cőrnaszál, kappanhangu diákok az iskolába mint most. Sokkal férfiasabb jellege volt a diák kórusnak a régi időkben, úgy hogy egy ilyen diák kórus vetekedett akár mi féle dalárdával, olyan pompás, egyöntetű s precíz volt az.

Különböztetését, teljességét igazolja az is, hogy a diákkórus férfikarra volt szervezve, amelynek 30—40 tagja volt s így meglehetősen erős, patent is volt az.

A temetéseket mi két osztályba soroztuk: a harmóniást zsiros halottnak, a miserabilist szegénynek neveztük.

A harmóniás temetésre kirukkolt az egész dalárda, a miserabilison csak a gyengébb hangú, kevésbé hasznavehető hangú deákok.

A mint neve is mutatja harmonia teljes összhang, míg az ilyen temetéseket mi, mint amilyen mostanában Fogarason rendszeren folyik csak: miserabilisnak neveztük.

A deák kórus a szebbnél szebb magyar népdalokon kívül (mert csak is magyarokat tanultunk, holmi tudti frutti kvodlibetet nem!) gyászdalokat is tanult s az ilyen nagy temetéseken azokat adta elő.

Ritkán volt olyan nap, hogy ilyen temetés ne lett volna, mert a legszegényebb ember is összekuporgatott életében 60—80 koronát s meghagyta végrendeletileg, hogy őt harmóniával temessék el. 60—80 korona volt a rendes taksa s ezen kívül egy hordó bor (150 liter) 10 kiló lacipecsenye s hozzá hóféhér kenyér 10, de egy—egy olyan nagy volt mint egy szekér kereke.

Ezért nevezzük az ilyeneket: zsiros halottaknak. A miserabilis temetésen a kántorok kívül 4—6 diák vett részt per kopf 60—60 fillért kaptak. Ezért neve: mizerabilis!

A harmóniás temetések délután 3—4 órakor kezdődtek, miserabilisok pedig dél előtt voltak.

A harmóniás temetések után a diák-

kórus összegyűlt a főgimnázium egyik osztályában s ott ettünk, ittunk: kollációtunk, halottitort tartottunk az elköltözött emlékére annak lelkeüdvéért jó nagyokat iván.

A harmóniás temetésekre a szenior (a főgimn. VIII. oszt. jeles tanulója) vetette ki a diákokat.

A szeniórt két rész, az az két forint (4 korona) illete minden temetés után s egy basszus pohár. Így tehát a szeniornak jó cugunak is kellett lennie, mert az a basszus pohár 1 literes, vagy legkevesebb (minimum) fél literes volt, s azt a szeniornak először jó példával fenéki (grund) kikellett ürítenie, különben hitvány embernek neveztük.

Ilyen kolláció, minden harmóniás temetés után volt, melyet rendszeren estefelé 6 órakor kezdünk meg.

A kórusnak erre a célra állandóan volt egy réz csapja, 50 drb. garasos pohara (mert abban az időben egy garas (két krajcár) volt egy pohár).

A hordót csapra ütöttük egy osztályban s azt körül ülve a „dalármiskák“ a kisebb diákok e coniugisták, syntaxisták (II. III. gimn.) szolgáltak ki bennünket, akiket bundásoknak neveztünk. Egy ilyen kolláció 10—11 óráig tartott s azután illuminált fővel haza botorkáztunk, ha birtunk, ha nem? cipolték bennünket a bundások.

az állomásnál a hordárok virágos, épületes tájszólásán, hogy milyen disztigvált nyelvezettel beszélnek azok, milyen főséges, homéroszi epitheton ornánsszokat, szárnyas trágár szavakat röpitnek az utasok után, nem tekintve azt sem, hogy nő van-e mellettük, vagy kis gyermek?!

Az nekik vurst: kolbász!

A mint így megbotránkozással jegyezgeti föl a különböző szavakat s a kupéban leakar ülni, hát az egész vonaton nem talált helyet, olyan sok utas volt, lévén pinz büven: július 1-én! Jó volna, ha ilyenkor nem sajnálná a „MÁV“ az utasoktól a kupékat, hogy ha már megfizeti az utipénzt, hát kapna ráadásul egy tenyérnyi ülő helyet is rekompenzáció fejében, úgy, hogy Merkuriusz néhány pajtásával együtt Gőre Gábort s Mujkos Demetert utánozta, akik elfoglalták a: 00 helyeket 5—5 percre s egymást lökdösték ki felváltva a 0-ás fülkéből.

Lusztreizéjából hazaérkezve Merkuriusz egy pikáns históriát jegyzett föl, de fájdalom! csak diszkrécio alatt közölte velem.

Az eleje románc, a vége ballada! amit azonban erősen naturalisztikus szavai miatt, egyesek nagy sajnálatára nem irhatunk ide.

Ugyancsak más alkalomból kifolyólag egyes szavakat kapott el a sutogásból a szedő és azt ide hamar be is szedte: találka! félhomály... csókcsattanás... vágyó sóhaj... ajtódorombőzés... ijedt futkosás bent... szitkok

hangzása kint... ablaknyitás... menekülés... rajtacsipés... és finale, befejezésül: a bösz apa átka!

Merkuriusz különben most a válságos politikai helyzetből kifolyólag szeretne ismét egy kis mozgalmas helyzetet: képviselő választást, hátha akkor sikerülne neki a palóc királytól, a csibukos Kálmántól (Mikeszáthu) megszabadulnia hosszú vajudás után.

S reméli a választás után, hogy ha új képviselőnk lesz hát kapunk dohánygyárat sőt pénzügyigazgatóságot!

De féltő, hogy úgy jár ezekkel Merkuriusz, mint a cigány, aki azzal dicsekedett társának, hogy megházasodik, elveszi a grófkisasszonyt!

— Hogy-hogy? kérdi Merkuriusz!

— Már félig még ván, bizonyítja a dádé!

— Ugyán né besily, hát hogy ván még?!

— Én már ákárom, mihelyst ő is ákárhozik egészen meg les.

Attól félünk, hogy ez esetben mi vagyunk a cigány, a dohánygyár, pénzügyigazgatóság pedig a gróf kisasszony!

Egy szenzációról is hirt ad Merkuriusz.

A közvágóhidon történt nem régen, hogy a vágóhídtól két-háromszáz lépésnyire fekvő pajtából a szegény áldozatra szánt marhát semmi erővel sem bírták oda vonszolni a ránézve végzetes karikához. Az udvaron történt — az a nem szokatlan eset — hogy a körülálló emberek fellökve, vadul vágatott haza, a harmadik faluba, a megvadult állat.

Valósággá vált tehát jó Ilosvay Selymes Péter verse: „Bika rugaszkodik, kötél szakad vala!“

Ez az eset is világosan rámutat a vágóhídnál levő mizerábilis állapotokra. Hiszen tudunkkal minden vágóház úgy van a pajtával összeépítve, hogy csak egy ajtót kell kinyitni és behozzák az állatot.

Olyan esetet is jegyzett már föl Merkuriusz, hogy a megvadult állatot le kellett löni, nem bírtak az emberek vele. Áldják is a mészárosok és hentések minden egyes ilyen alkalommal azokat, akik ilyen jól és célszerűen, ügyesen elrendezték a drága vágóhid dolgait!

Hogy egyes emberek milyen állati hangokat hallatnak manapság is különösen berugott állapotban, arra élénk fényt vet egy, a múlt héten történt eset. A Cekali szódavízét hordó szamaras kocsit álldogált a Bethlen-utcában, miközben a busuló szamar hatalmas iá-kat bögött unalmában. Meghallják ezt egyik közeli hivatalban, ahol egyik hivatalnoknak becéző neve két mássalhangzó és két éles hang magánhangzóból áll. Azt mondják neki: hallgasd csak... hív a barátod. Kiabálnak utánad. A szórakozott hivatalnok felkapja kalapját és rohan haza! Ennek a fejezetnek azt a címet adhattuk volna: „a szamar mint hivatogató.“

A türelmetlen csél-csap postásfiu megünvén az ugorkaszegont Fogarason, kirándult a havasokba s ott az árpáselben s a bulea patak völgyében érdekes nimródkalandot hallott. Egy szenvedé-

Másnap azután ugyan abban a teremben folyt a tanítás úgy, mintha nem történt volna semmi sem.

Mindössze egyszer történt meg, hogy Mihály bácsi (így hívták a pedelust!) elfelejtette letörölni a tábláról ezt a felírást, hogy: Csarnok (ti bor!) mert a tábla háta megett volt falállítva a 150 litres ágyu a hordó s a bundások voltak a „pikkolók“, akik czipelték a lacrima Christit.

Eppen Zsigabácsinak (Veskói) volt az első órája aki rögtön észrevette a felírást s ránk rivalt mondván: „izé, hogy is hívják, ez az iskola olyan mint egy hodály; menjetek becsületet tanulni a katolikusokhoz (mivel ő kiugrott premontrei kanonok volt Jászóvározt) ott nincsenek ilyen „trink mer einzok“. Ezzel az egész ügy „ad akta“ el volt intézve.

De ilyen kollációs temetések falun is voltak.

Amikor is az elköltözött hátramaradottja ekvipázsokat (paraszt szekerek személyében) küldött be Miskolcra a hires diák kórusért. Ott is elbucsuztattuk rigmussal a halottat, a sok közül egyiknek az eleje eszembe jut.

Élet, élet! oh mi vagy te
Egy örök talány nekünk,
Melyet — mig velünk kezét fogsz
Soha meg nem fejthetünk!

Ez éppen a javából való volt, mert Lévay József a kiváló kosorus költő írta, valami nagy, zseiros halott számára.

Egy ilyen bucsuztatóért adtak 5—100 forintig honoráriumot. Már a szerint aki írta úgy volt dotálva.

Ilyen temetéseken hallottunk sok jó, de sok rossz bucsuztató rigmust is pl:

„Mikor át visznek a küszübön
Mond azt szépen, hogy: köszönöm!“

Innen kerültek ki aztán az ugynevezett nevető fejfák, lévén akkor Miskolc izmadia város, mert akkor ezermestereknek neveztek volna őket.

Ilyen nevető fejfa többek között:

„Itt nyugszik Nagy András,
Tovább élt ő mint más,
De mig élt, vig volt valaha,
Most már meghalt: ha! ha! ha!“

„Itt nyugszik Kiss
Csiz-
madia Mis-
kolczon!

Kit a halál bics-
kája levága!“ stb.

S ezek a nevető fejfák illuminált fő szörnyű szülöttei mind, mert ott a régi emberek okosak voltak ám a gondüzők aljába állították fel a temetőket az avasi, tetemvári, vagy nagy lány temetőben. S ilyen bucsuzáskor

ott volt ám a pincekulcs mindig a csizmaszárban a komákat, jópajtásokkal meghívták egy kis bufelejtőre a hármóniás temetések után.

Innen magyarázható meg aztán a diákok kollációja is!

Bizony így volt ez hajdanában, amikor még az igazgatók soha sem hozpítáltak az előadásokon, azokat csak ritkán ünnepnapok alkalmával láttuk. Amikor még nem voltak főigazgatók, ezek helyett mindamennyi kollációk, s mégis tudunk annyit, mint most!

Az 1883. év s a XXX. t. cikk azonban ennek is, mint megannyi sok jónak kitekerte a nyakát. Az ottani főigazgató Békésy Gyula ezt is eltöröltette a presbiteriummal, mint olyant, mely a közérkölcset demoralizálja, tönkre teszi, megrontja!“

Lassan, lassan, kiment a kolláció is a divatból; a rézosapok is eltűnedezték, s a basszus pohár, az apró cseprő poharakkal együtt ki ki töredezett.

A hatalmas diák kórust, amely a hármóniás temetések alkalmából nagyon sok orát mulasztott, eltiltották a temetésektől s helyét a tekintetes uri dallárda s a tons (osizmadia) kórus váltotta fel. Ma már ezek parentálják fel a halottakat a „sohajok hidján“ — mint Szemere Bertalan nevezte: Az avasi temetőbe.

lyes vadász, vaddisznó lesre ment, de az óhajtván várt vad nem jött. Már-már türelmét veszté, mikor csörtetést hall és hatalmas agyarast lát előtörtetni. Lélekjelenlétét nem veszítve puskáz rá, de nem jól talál s a hatalmas vad dühösen ront felé. Gyorsan félre ugorva, maga elé tartja puskáját ütésre készen, azonban az is szétroppan és teljesen védtelenül áll a dühös fenevad előtt. Lélekjelenléte nem hagyja el, oldalt ugorva hirtelen s reáugrik a vadkan hátára. A vadállat dühösen forog körbe, de a vadász szilárdan ül rajta. A vad most futásnak ered, a vadász előveszi vadász-kését és kiszurkálja a vadkan szeméit. A kiabálásra elősiető favágó munkások verték végre agyon a kant.

Hozott még egy pikáns történetet a hamis Merkuriusz! Ő is úgy tesz már mint: Herceg Ferenc, aki novellája címe alá odairja: erkölestelen történet! Csupa hamisságból teszi ezt, így biztos lenne, hogy mindenki siet azt elolvasni. Merkuriusz is előre jelenti, hogy pikáns dolgot hozott és érdekesen írja le a következőket:

Vajdalfalván történt, hogy egy fiatal legény eljegyezte ideálját. A leány — bár az előtt mindig hidegen viselkedett a kérővel szemben — most gyanus mohósággal egyezett bele a házasságba, sőt az egész mátkaság ideje alatt feltűnő módon siettette az esküvő napját. A vőlegény boldog volt és örömmel várta az esküvőt, amikor majd végre kebelére ölelheti gömbölyű sőt folyton gömbölyödő babáját, de egyelőre nem részesülhetett a boldogságban, mert esküvője után a menyasszony alig birt már haza menni és a lakodalom estéjén mézes percek helyett — amelyek előbb megtörténtek — „egy egészséges fiú — gyermeknek adott életet.“ Anya és gyermek „a körülményekhez képest“ jól érzik magukat. A szegény tudatlan vőlegény pedig szomorúan bámul a fészekbe esempészett kakukfiókára. Ha ismeri a „Lotti ezredesei“ című szindarabot, valószínűleg rákezdene, hogy: „a gólya, a gólya, ah mi régen zeng a nóta róla!“

Ezután a jól megrakott tarisznya után „magnum áldomásra“ betérfertgett Merkuriusz a Merkurba, ahol egy csomó borbélyegéd quaterkázgatott, ünnepnap, Péter-Pál napja lévén s ott mondta neki egy jól fészült ficsor, hogy az én főnököm ma délután — pedig vörösbettis nap van — mégsem zárta be az üzletet, nekem is sietnem kell vissza — megszólal a másik. No ezek aztán jó kartelt kötöttek, jegyzi meg rá mosolyogva Merkuriusz. A többi borbélyüzlet zárva s két főnök sztrájkol.

Hja! megakarnak gazdagodni!

A szerencsétlen „Merkuriusz, mint

riporter“ toprongyos ruhájában kíváncszorgott július 11-én a városligetbe, hogy ott csendben leülhessen a „szunyogszigeten!“ S uram fia! „Dumne Zeu!“ mit látott ott: virágkorzót, pezsgős tábornot (akarom mondani sátor!) s a durrogó palackoktól s a stájkerek ropogásától annyira megrémült, hogy vonatra ülve hifutott s meg sem állt a Negoj tetejéig! A szerencsétlen postás suhanc különösen megijedt riválisától, a dupla doktortól, az „Élettől“, a „Fehér országtól“, amelyen annyira érzett a sok: „aspirin“, „bizmuth“, az árvák szaga, a „Corpus Juris“, hogy megborzadva az „Élet“ végpusztulásától, a „tiszavirágtól“ s a „hirdetések valódiságáért való nem felel“-éstől, egyszóval a „felelőtlen szerkesztőktől“, hogy ott éhen felkopna az álla, mert nem fizet senki, továbbá „díjbirkozóktól“ s az: alkalmi vívómeztől, „doktoroktól“ s pláne az „50 fillértől“! hogy lemondva riporteri tisztességéről, kővé merevedve beállt újra: „statuának“ s egyszerű: bolórnak! S riporteri tisztét átadta egy hus és vérből álló igazi „életlárnak!“

Ezzel kiöntve tarisznyája tartalmát a csél-csap Merkuriusz, ott hagyott a faképnél s folszaladt a Bulea-tó menedékházához nyaralni, honnan csak két hét múlva fog visszatérni Fogarasra lélekben, mert testileg oda van tapadva a Novák Jani üzletéhez.

ymlah alugy.

A közkórház nyári mulatsága.

Lezajlott tehát a közkórház nagystyű nyári mulatsága. A rendezőség, a melyet ezental jelzők nélkül irunk, pihen babérain.

A nagy tömegben lebontott lombdisz a pazarul helyreállított kocsit, a confetti sokszínű apró darabjai, a kicsinosított táncszin és terem emlékeztetik a papírmalomban sétálót a ma egy heti kitűnően sikerült juliálisra.

S miközben a törmelékek között áthaladok szinte csodálkozva kérdelem, mi szükség arra, hogy ez alkalomról tudósítás jelenjék meg, amikor mindnyájan ott voltunk, mindnyájan láttuk és mindnyájan annak sikerültén munkálkodtunk. De riporteri tisztetem kötelességemmé teszi, s így híven referálok az alábbiakban:

Ha jól sikerült juliálisról szóltam, ugy első helyre kell tennem a remek szép időt a mely ez alkalomnak kedvezett. — Mintha szándékosan történt volna, — csakis e napra derült ki a már régóta borus égbolt, s ha még ijesztette is a liget diszítőt szombaton az a néhány sötét felhő a mely nyugyatról átosapott — vasárnap délből a legpesszimistább főrendező is biztosra vette, hogy a virágkorzót sem felhő sem szellő megzavarni nem fogja. — Délelőtt a rendezőség már egyre-másra kocsikázott ligetbe ki, ligetből be, s alig multak el a déli órák, ugy a gáton vezető gyalogut, mint a kocsit kifelé igyekvőktől volt hangos.

A liget a szokottnál sokkal szebben

diszítve várta vendégeit és minden pontján kellemest és szórakoztatót ígért. Csakély 1 koronáért átesvén a belépőn, jobbra a lotto-sátor kínálta a nyereménytárgyait és a benne lévő szép asszonyok és lányok a szerencseszámokat. Feljebb a confetti, lampion és serpentin sátor várta az est leszáltát, az itt lévő szép hölgyek azonban már kora délután elláttak mindenkit kellő mennyiségű sátorcikkkel. Közeliükben a pezsgősátor csinált nagy konkurenciát részint a kínált nemes nedű de főleg a sátor bájos hölgyei lelkes tevékenysége által. A köruton felállított virágsátorban annyi virág volt, hogy akár az egész utat telehíntették volna.

Négy óra után kezdtek gyülekezni a feldiszitett kocsik, lovasok és kerékpárosok. Gyülekezésük alatt a kolozsvári honvédkerület kitűnő zenekara játszott a zsűri szomszédságában, majd megindult a kocsis, lovas és kerékpárkorzó; kezdetét vette a virágcsata. A közönség az egész körutat elállva gyönyörködött az igazán szépen diszített kocsikban, kocsikázókban, lovasokban és kerékpárosokban. A korzón részt vett 11 kocsis, három lovas és 20 kerékpáros. A zsűri az első díjat Széll Józsefné főispánné ömeltősága bibor vörös szegfüvel és rózsával remekül diszített fogatának, a másodikat Krausz Iduska és Paula vadrózsával szépen diszített kocsijának s a harmadikat a Hámorszky Oszkár dr.-né igen csinos japáni fogatának ítélte oda. Külön dicséretet érdemel Pertia doktorné vörös futórózsával diszített, Körtzey Margit és Turcu Zseni urleányok fehér lilios és a Zankó Magduska és Bözsike buzavirágos kocsija. A lovasok közül Korcsok honvédfőhadnagy kapott díjat míg a körülbelül 20 kerékpáros közül az első díjat a zsűri Krausz Károly sirályos, fehér kerékpárjának juttatta. Ezen kerékpárosok között néhány igen szépen diszített kerékpárt láttunk, a melyek tarkaságukkal a korzót változatossá tették. A fogatok közt igen kedves volt Chiba Viktor ponni fogata.

A korzó bevégeztével a közönség a tennisz játéknál és a sátrak közt oszlott el s oly tömegben hullámozott e helyeken milyenben Fogarason alig volt részünk. Az est beálltával lampionos menetben vonult a tömeg a Szlabey főhadnagy által rendezett remek tűzijátékban gyönyörködni. A berivoji patak partján felállított telepről intézte a főhadnagy a minden tekintetben kitűnően sikerült látványosságot. Vissza térve innen, kezdetét vette a tánc és a táncosok legnagyobb érdeklődése mellett folyt a hajnali órákig.

Minden izében jól sikerült mulatságról számolhatunk be, a mely azon résztvevőknek örökre kedves emléke marad.

A mulatság előkészítésében oroszlanrész illeti dr. Lesmann, dr. Pertia, dr. Hámorszky, Fugliowicz Győző, Szlabey József, Zankó Emil, Bartalis Ferenc, Hermann János, és dr. Schul Richárd urakat, és a kerékpárkorzó létrehozóját János Ernő urat. Meg kell emlékeznünk az „alkalmi ujság“ ötletes szerkesztőiről is, dr. Reisz Árpád és dr. Zankó Géza urakról akiknek alkalmi lapja jótékony célú mulatságunknak kedves emléke marad.

A bevétel mint halljuk körülbelül 2500 korona volt, s így szép támogatásban részesítette a rendezőség diszes új kórházunkat.

Yen.

H I R E K.

Jubileumi készülétek.

A mult számunkban e cím alatt közölt hírünkkel kapcsolatban a Max Tivadar jubileumának véglegesen megállapított rendjét illetékes helyről nyert értesülésünk alapján tisztelt olvasóinkkal közöljük — szolgálatot ohajtva tenni egyrészt a Max Tivadar tisztelőinek, másfelől pedig Fogaras város közönségének figyelmét ráirányítani a készülő ünnepélyre — hogy tanuja lehessen az érdem elismerésének, az élő hála szavának.

Az ünnepélynek a rendező bizottság által megállapított rendje: e hó 24-én szombaton hálaadó isteni tisztelet a róm. kath. templomban délelőtt 9 órakor. Annak befejezése után a róm. kath. elemi iskolában folyik le az ünnepély többi része, még pedig:

1) A fogarasi magyar dalárda éneklie a Hymnuszt. 2) Simon Jenő r. kath. plébános ünnepi beszéde. 3) A fogarasi magyar dalárda éneke. 4) A Fogarason most összpontosított katonaság tisztikarának kijelölt tagja az ünnepelthez beszédet intéz. 5) Bocskor Ádám árvaszéki elnök beszéde a fogarasi róm. kath. társadalom nevében. 6) Szabó Elemér m. kir. tanfelügyelő a tanügyhatóság részéről méltatja az ünnepelt érdemeit. 7) Özv. Riedl Árpádné urnő városi óvónő az özvegyek nevében emlékszik meg Max működéséről. 8) Az árvák hála adóját pedig Kaylich Regina kisasszony fogja leróni. 9) A fogarasi magyar dalárda éneklie a szózatot. 10) Záró beszéd a mely egyszersmind üdvözlő lesz a róm. kath. egyháztanács az oltáregylet, — a Szt. Ferencrend tartomány, a róm. kath. papság és tanítóikar részéről tartja Simon Jenő.

Az ünnepélyt ünnepelt előtt való tisztelgések követik. A rendező bizottság kéri ugy az egyleteket, mint a testületeket, hogy részvételüket szerdán 21-én délig Bocskor Ádám árvaszéki elnök urnál bejelenteni sziveskedjék.

A tisztelgés befejezése után délután egy órakor a Mexikó helyiségeiben diszebéd lesz.

A rendező bizottság lapunk utján kívánja Fogaras város művelt, minden nemesért lelkesedni tudó társadalmának tudomására adni, hogy az ünnepély a legszélesebb körökben talál viszhangra. A mint a megállapított sorrend is elárulja, a tisztikar nemcsak jelenlétével, hanem közreműködésével is emeli az ünnepély fényét. A polgárságon áll, hogy nemes versenyre kelljen ebben a tekintetben a minden becsülés és tiszteletre méltó katonatisztikkal.

A fogarasi társadalom azon barátságos, tapintatos eljárásáról, melynek mindenkor sikerült a tisztikar népszerű konciliáns magatartását biztosítani s így tulajdonképp a kettőt egy társadalmi testté olvasztani hosszú évek története tanuskodik.

A lehető legkedvezőbb alkalom kínálkozik most ismét arra, hogy mint egy test és lélek egyesüljenek az érdem elismerésé-

ben a szeretet és hála megnyilvánulásának ünnepén.

Nem tudjuk eléggé méltányolni azt a kiváló előzékenységet és készséget amelyet a tisztikar ugy az ünnepélyen mint a diszebédén való részvételre nézve tanusított. Ennek az előzékenységnek és készségnek a polgári társadalom részéről hasonlóval leendő találkozását méltán remélhetjük.

A rendező bizottság ez uton kéri a gyűjtőket, hogy legkésőbb hétfőn, e hó 19-én Borsai Rezső iroda igazgató urnál elszámolni sziveskedjenek, a diszebédre előírást gyűjtő izeknek pedig szerdán 21-én délig ugyanesak Borsai urhoz való visszajutását kéri.

Azok részére, akik más módon nem juthattak a diszebédre való előjegyzéshez a bizottság Novák János, dr. Kontesveller Károly és Thierfeld Dávid urnál aláírási izeket helyezett el. Sziveskedjenek az érdem és a személy tisztelői előjegyzésüket esetleg ott megtenni.

Mint hogy Max Tivadar működésének áldásaiban közvetlen a nők is részesültek a bizottság örömmel üdvözlőné a nőket is a diszebédén s itt meghívja őket. Minden esetre kéri lelkes hölgyközönségünket, miként a családi ebéd után a Mexikó vendéglő kerthelyiségében megjelenni kegyeskedjenek. A bizottság gondoskodott arról, hogy a szónoklatokhoz csamegeféléket is kaphassanak.

— **Áthelyezés.** A brassói kir. törvényszék elnöke Spring Fülöp zernesti királyi járásbírósi hivataliszolgát saját kérelmére a helybeli kir. járásbíróshoz helyezte át.

— **Vadászegyleti közgyűlés.** A Fogaras és vidéki szakegylet évi rendes közgyűlését f. hó 23-án pénteken d. u. 6 órakor a Mexikó-kert külön helyiségében tartja, melyre az egyleti tagokat ez uton meghívja az elnök. A közgyűlés tárgysora: 1) *Elnöki megnyitó.* 2) *Titkár jelentése az egylet 1908/9. évi működéséről.* 3) *A számvizsgáló bizottság jelentése a pénztár állapotáról.* 4) *A pénztáros előterjeszti az 1908/9. évről a számodásokat.* 5) *Költségvetés előirányzat az 1909/10. évre.* 6) *Választmányi határozatok a vadászat gyakorlására.* 7) *Választmányi tagok választása.* 8) *Indítványok.* A közgyűlést választmányi ülés előzi meg. — *Dr. Popescu elnök, Albert János titkár.*

Értesítés. A kórházmulatság rendezőse közli az érdekeltekkel hogy a 199 és 914. számú sorsjegyek e hó 11-én megejtett huzáskor nyereménnyel kisorsoltattak. A tulajdonosok a nyereményeket még átt nem vették, ennél fogva felhívja a közönséget hogy azok, akik fenti sorsjegyek valamelyikének birtokában vannak forduljanak itt Novák János urhoz e hó 24-éig, mert e határidő után a nyeremények többé kiadatni nem fognak és azok a mulatság jövedelme javára esnek. Együttal azt is közzéteszi a rendezőség, hogy még a nap nap után érkező adományokra való tekintettel a felülfizetéseket a „Fogaras és Vidéke“ következő számában fogja nyugtázni.

— **Iskolai értesítés.** A fogarasi m. kir. állami főgimnáziumban az 1909/10. isk. évi beiratások e főgimnázium valamennyi osztályába már a tanév végén, még pedig f. évi június hó 30-án és július 1., 2., 3. napján d. e. 9—12 óráig, és szeptember 1., 2., 3. napjain eszközölhetők az igazgatósági irodában. Az ezen alkalommal beirt tanulók, kik felvételi és más, a tanulókról szedett illetékek fejében 12 K 10 fillért fizetnek, az igazgatónál hagyják iskolai bizonyítványukat, és megkapják a rendes beiratkozási igazolványt. A jövő iskola évelején szept. 4-éig bezárólag az osztályfőnöknél tartoznak személyesen jelentkezni, mit ba elmulasztásának nemcsak a belépésre való jogosultságukat, hanem a befizetett illetéket is elvesztik. Levélben vagy írásban való jelentkezésnek helye nincs. A beírásnál a tanuló személyesen a szülő vagy gyám kíséretében tartozik jelentkezni. Az I. osztályba csak az a tanuló vehető fel, aki a 9-ik évet betöltötte 5—12 évnél nem idősebb. A felvételnél bemutatandók: a) a keresztlevelel és illetőleg az 1905. okt. hava óta születésekre nézve a hiteles születési állami anyakönyvi kivonat; b) a népiskola 4 osztályáról, illetőleg II—VIII osztályba való fölvételnél a megelőző osztályról szóló, legalább elégséges bizonyítvány; c) oltási, 12 éven tul az újraoltásról szóló orvosi bizonyítványt. Aki újraoltási bizonyítványt felmutatni nem tud, azt az 1909/10 isk. év elején az iskolaorvos kötelezően újra oltja. Azon tanuló, akinek az elemi iskola 4. osztályáról elvégzett igazoló bizonyítványa nincs, a 4 elemi osztály tananyagára kiterjedő sikeres vizsgálat alapján vehető fel az I. osztályba. A felvételi vizsgálat díja 20 korona, mely előre fizetendő. Fogaras, 1909. június 25. Az igazgatóság.

— **Öngyilkosság.** Folyó hó 16-án délután 5 órakor a papirmalmi tennispálya tájékán egy már oszlásnak induló férfi hulla találtatott. A rendőrség értesítettvén, Kiss Árpád rendőrkapitány dr. Dániel Ödön városi orvossal azonnal kiszállott a helyszínre és megállapította, hogy a választékosan öltözött férfi egy 6 lövetű forgópisztollyal öngyilkosságot követett el. A nála talált iratok és Brassóban lakó anyjához és testvéreihez intézett bucsuzó soraiból kitünt, hogy az öngyilkos Jaliu György kereskedő segéd. Hozzá tartozói az esetről táviratilag értesítették. Az öngyilkosság valószínű oka: szerelmi bánat.

— **Figyelmeztetés.** Az elmúlt héten egy háznál az utcafelé nyíló szobaajtót nyitva feledték és míg a család a hátulso udvari szobában tartózkodott, elől egy értékes ezüst oukortartó eltűnt. A háznál házalók jártak, a gyanu ezekre irányul. Midőn első sorban a közönséget figyelmeztetjük, hogy gondatlanságból sok kár származhat, nem állhatjuk meg, hogy az iparhatóság figyelmét föl ne hívjuk az ilyen házalók veszedelmes és káros voltára. Ha már nem veszi tekintetbe az

Novák János FOGARAS. divatáru üzletében

Gyapju és mosó-DELAIN, selyem batiszt, angol ruhavászon és ZEPHIREK nagy választékban vannak raktáron.

iparosainkat védő törvényt, mely a házalást eltiltja, legalább az ilyen gyanus házalóktól az engedély kiadásakor vegye át bizonyítványait, hogy szükség esetén kérdőre lehessen őket vonni. Ezt határozottan meg kell tenni minden házalási engedély kiadásakor.

— **Vigécek.** Gyakran jelennek meg Fogarason mindenféle utazók és házalók, akiknek a szükséges okmány nincs meg birtokukban. A hatóságnál is csak néha jelentkeznek s akkor is azt jelentik, hogy csak megrendeléseket vesznek fel, holott árulnak házról-házra. S így félrevezetik a hatóságot, becsapják a laikus közönséget és megkárosítják az itteni nagy adót fizető kereskedőket és iparosokat. Felhívjuk erre az illetékes hatóság figyelmét.

— **Gondnokság megszüntetés.** A brassói kir. törvényszék Slavik Károly 44 éves róm. kath. vallású özvegy, volt fogarasi vaskereskedő ellen elrendelt gondnokságot jogerős ítélettel megszüntette.

— **A szülők figyelmébe.** A nyáron — mióta a fürdő szezon tart öt gyermeknek ment bele a lábába az üveg darab, vagy más éles tárgy a patakok medréből. Mint-hogy az ilyen tárgyaknak a patakba való bedobását hasztalanul tiltják, mert a lakók azt éjjelenként követik el. Nem marad egyéb hátra mint a fürdő gyermekeket megfelelő lábvédőkkel, fürdő cipőkkel ellátni s csak is így beleengedni fürdeni a patakba, hogy több baj ne essék.

— **Nagy hó a havasokon.** Nyolc év óta járunk, bolyongunk a havasokban, de július hóban még sohasem volt olyan nagy és sok friss hó mint most. Tavaly s az azelőtti években fent a Negoj tetején s a magassabb hegyek árnyas helyein, sziklák alatt, hova a napsugár be nem hatolhat, láttunk havat. Ellenben most a Bulea-tó menedékházánál hóban gázolnak az emberek. Valóban érdekes az az ellentét, hogy — lent a völgyben, vagy még az előhegységokban is meleg nyár hónol míg a felsőbb régiókban hóban jár az ember. Nyáron, ezt az érdekes ellentétet látni valóban elragadó, főséges.

— **Állat az emberben.** Botrányos dolognak jutottunk tudomására a napokban, melyek már évek óta folynak ugyan, de csak most jöhettek napfényre. Ez az illető ugyanis 10—12 éves kis leányokat csábítgatja csalogatja: cukorral, süteménnyel, hogy áldozatát az ártatlan kis leányokat hálójába kerithesse s hogy brutális, embertelen tettét rajtuk elkövesse. Jó lesz a mamáknak ezen-tul figyelemmel kísérniök leánykáikat, hogy megőrizzék őket az esetleges botrányoktól.

— **Rablás.** Teasó János szeráti lakóst f. hó 14-én a község határában fia Teaso János bántalmazta s atyjától a rajta volt inget erőszakkal elvette.

— **Adomány a kórháznak.** Ő felsége a király a lefolyt államsorsjáték jövedelmének huszadrészét — mint biztos forrásból értesülünk — a pénzügyminiszternek a vármegyéhez a napokban érkezett leirata szerint a vármegye kórházának adományozta. Ez összeg kitesz 12065 kor. 79 fillért. A szép összegű adományt vármegyénk szeretett főispánja, Széll József öméltósága sikeres közbenjárásával eszközölte ki, a miért méltán érdemli vármegyénk közönségének halálját és elismerését.

— **Elfogott rabló cigányok.** Fogaras vármegye területén, de különösen a töröcsvári járásban a múlt évi ősz folyamán, de még télen is napirenden voltak az utonállások, rablások, betöréses lopások sőt még a gyilkosságok is. A tettesek e gaz cselekményüket olyan ügyesen vitték véghez, — mintha csak föld nyelte volna el, — hogy azokat sem a csendőrségnek, sem pedig másnak ez ideig nem sikerült elfogni. Végére e hó első napjaiban Sarkaica községben sikerült őket elfogni, ahol több corpus deliktit találtak. Ezek alapján a csendőrség megállapította, hogy a bűncselekményeket kóbor cigányok követték el; minek folytán két heti hajszát követően 11 cigányt sikerült elfogni s az előke-rült bűntényekkel együtt a brassói kir. törvényszéknek átadni.

— **Nyugalomba vonul.** Jakab Antal, brassói 24. gyalogezredbeli népfelkelésügyi honvéd százados, saját kérelmére — augusztus hó 1-ével „nyugalmazott állományba” vonul. Jakab Antal régi idők óta közkedvelt alakja Fogarasnak s kívánjuk neki, hogy nyugalmas állapotban nyerje vissza újra életkedvét, lelke frissességét, üdeségét, hogy legyen sokáig megrettetgetője a nyulaknak s különféle vadaknak az Olt kies síkságán úgy, mint havasainkban.

— **Kataszteri biztosok kinevezése.** Fogaras és Brassó vármegyékbe: Parst József, Sykó Kálmán és Szabó Döme nevezettek ki kataszteri becső biztosokká.

— **Meghívó.** A nádpatoki fürdő-kezelőség 1909. évi július hó 25-én, vasárnap Anna-bált rendez, melyre a nagyközönséget tisztelettel meghívja. Beléptidő: Személyenkint 1 kor. Családjegy 2 kor.

— **Honvéd zenekarunk** már egy hete gyönyörködteti naponta szebbnél szebb klaszszikus darabjai előadásával városunk közönségét. Általában az itteni magassabb zene-értők általános véleménye szerint, a zenekar oly magas zenei képesítésen áll hogy az erdélyi összes zenekarok között erőségénél mint precíz előadásaival első helyen áll; az a fegyelmesség amely játékaiban nyilvánul Borsai Samu nagyrabecsült derék karmester érdeme, ki már több értékes egyházi és népdarabbal is gyarapította a magyar zeneirodalmat mint a nagyenyedi collegium volt zene tanára. A magunk részéről ezen pár sorral üdvözölni kívántuk a kiváló zenekart és karmesterét, kívánjuk hogy mentől tovább érezzék jól magukat kis városkánkban.

— **Gyilkossági kísérlet.** F. hó 11-én a Papirmalom helyiségében megtartott kórházi mulatság alkalmával Rózsá Sándor szegedi illetőségű ács — a híres Rózsá Sándornak unokaöccse — beborozott állapotban rendetlenkedett és az uri közönséget zavarta. A rendező bizottságnak egyik tagja rendőr után nézett és a közelben levő Sauer Frigyes rendőrelőőr felszólította, hogy a rendetlenkedő Rózsát a Papirmalom körletéből távolítsa el. Sauer rendőrelőőr Rózsát felszólította, hogy viselje magát tisztességesen vagy a körletből távozzák. Rózsá azonban nemcsak hogy nem távozott hanem még az ellenőrrel szemben gorombászkodott s így nem maradt más hátra, minthogy Rózsát megfogta és onnan kivezette, de alig értek a körlet szélére, miközben Rózsá a zsebébe nyúlt és onnan egy 6 lövetű forgópisztolyt rántott ki és azzal Sauerre egy lövést tett. A lövés azonban nem talált, mert Sauer a

Rózsá kezét földre lökte. Azután Rózsát a rendőrök megkötötték és a rendőrségre szállították s másnap a királyi járásbírósnak átadták. Rózsá Sándor utóbbi időben az általa elkövetett kihágás miatt Sauer rendőrelőőr által több ízben volt már feljelentve és megbüntetve, amiért Rózsá az ellen boszszut forralt és többek előtt kijelentette, hogy Sauert lefogja löni, fenyegetését be is akarta váltani, de szándéka a rendőrelőőr ügyessége folytán nem sikerült egészen. Rózsá Sándor a mint tudjuk, a vizsgálóbíró által vizsgálati fogságba helyeztetett.

— **Folytonos tanítás.** Tavaly indítottunk mozgalmat az áll. főgimnáziumban az egyfolytában való: délelőtti tanítás érdekében. Ivet köröztetve a legtöbb szülő örömmel írta alá kérésünket. A most elmúlt iskolai évben nem lehetett ezt a kérelmet teljesíteni, az iskola épület szűk volta miatt. Szeptembertől kezdve azonban az új és tágas épület minden kényelmével rendelkezésre áll és így az új iskolai évben a folytonos, délelőtti tanítás életbe lép.

— **A szeméthordó kocsi.** Mióta a hatóság nagyon helyesen kiírta, — de büntesse is szigoruan, — hogy a patakokba s az Olt-utca végére szemetet hordani tilos s elrendelte, hogy a városon kívül a holt tóba hordják a piszkot, nagyon jó volna, ha szeméthordó kocsikat létesítené, amelyek úgy mint nagyobb városokban is szokták, hetenkint két:zer kihordanák a szemetet az udvarokról, amiért a lakosságnak — nagyon természetesen — fizetniök kellene. Ez egyrészt hozna is vajmi hasznót a városnak, másrészt pedig megszabadítaná a várost a piszoktól, büztől, ami — különösen nyáron át — elviselhetetlen. Gondoljuk meg a dolgot s létesítsünk szeméthordó kocsikat.

— **Gyakori lövöldözések.** Egy idő óta nagyon sok „salven feier” hangzik el az Olt partján, éretlen inasok, neveletlen gyerkőcök meg-meg rezegetik a levegőt s rémitgetik a járó-kelőket az Olt partján. Jó volna az ilyen passziózó egyéneket megtanítani arra, hogy: „fegyver nem való gyermek kézbe.”

— **A brassói főispán lemondott.** Mint halljuk, gróf Mikes Zsigmond Brassó vármegye főispánja beadta lemondását.

— **A biciklisták figyelmébe.** Felhívjuk a biciklisták figyelmét, hogy a gyalogutakon s a városliget, vártér sétáló helyein ne biciklizzenek, mert azok a sétáló közönség részére vannak csináltatva s nem a biciklisták részére. Ott van a szekér ut, tessék azon hajtani a kerékpárokat.

— **Községi és körjegyzők vasuti igazolványai.** A kereskedelmi miniszter most döntött a rendszeresített állásban működő önálló hatáskörű községi és körjegyzők fél-áru vasuti jegy vallására jogosító igazolványainak kiadása tárgyában. Az igazolvány ez évben július 1-ével nyílt meg, s ezt legkésőbb augusztus 3-ig ki kell váltani, mert aki ezt nem teszi, az jogát már ez évre elveszti. A kérvényeket vármegyénkint az alispánok gyűjtik s ők is terjesztik be az üzletvezetőségekhez. A kérvényhez egy aláírott arckép és a kezelési költségek fejében postabélyegekben kell csatolni.

— **Vasuti forgalom.** A brassó-vledényi vonalon a múlt héttől kezdve a forgalom Ujsinkáig újból megindult, igen de azontul egyelőre még szünetelni fog. Közlekednek az 5912, 5913, 5914 és 5913. számú vonatok: nem közlekedik: az 5911 és 5916 számú vonat.

— A leleményes férj. Paksy Győző nap-nap mellett — nem tekintve fiatal feleségét — az éjjeli tivornyázásokból mindig 1 és 2 órakor járt haza. A feleség türelmesen végig szenvedte a lumpolásokból származott kálváriát, de egyszer — megsokallván a dolgot — kifakadva kérdezte férjétől:

— Ugyan te Győző! az isten szerelméért, hol jársz minden éjjel?

Most is éjjel után egy óra! Mikor jössz már egyszer korábban haza?

Megszólal a férj flegmatica:

— Egy óra! egye meg a fene hisz nem üthetem hozzá a nullát, hogy tiz legyen!

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THIERFELD DÁVID.

Hirdetések.

Eladó. Különbféle bútor eladó. —
Olt-utca 17. szám alatt.

Ideál bélyegző párna. A bélyegzés azonnal szárad. Nem piszkol s le nem mosható.
Egyedüli elárúsító: **THIERFELD DÁVID.**

A szépség!

Minden hölgynek kétségtelenül legfőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat és a legképtelenebb dolgokkal kengeti arcát. — A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcbőrét úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker melyet Gutori Földes Kelemen aradi gyógyszerész **Margit-Kréme**-jével elért (különösen Francia- és Németországban) sok embert arra birt, hogy ezt a világhírű, **ártalmatlan és az arc minden tisztatlansága** (szeplő, májfolt, kiütések stb.) ellen páratlan és csodálatosan ható szert utánozzák. Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Kréme készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s épen azért, mert a titkot soha senkire nem bízta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a Margit-Kréme mindig egyforma, annak kidolgozása a leggondosabb, tehát hatása is rögtön és biztos. Óvakodjunk tehát arcunkat mindentelével kengetni és használjunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül **biztos és ártalmatlan szert az arc szépitésére és a szépség megőrzésére.** Ez a világhírű szépitőszert a Földes-féle Margit-Kréme mely már 4—5 napi használat után teljesen átalakítja az arc bőrét, eltünteti a szeplőket májfoltokat, kiütéseket, bórátkákat, miteszszert, arc- és kézvörösséget. Az arc ideális szép, üde és ifjú lesz s amellet a Margit-Kréme teljesen ártalmatlan.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 korona, Margit-szappan 70 fillér és Margit-pouder (fehér, rózsás és crème színben) 1 korona 20 fillér. Ezen szerek mindegyike külön is használható. A Földes-féle Margit-Kréme kapható a világ minden nagyobb gyógyszerárában, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezve írni: Földes Kelemen gyógyszerész Arad.

Kapható Fogarason:
Hermann P. János, Steinburg A. Pildner, Dr. Kontesveller Károly
gyógyszerészeknél.

Cimfestészet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek b. tudomására hozni, hogy Fogarason, Hid-utca 46 sz. alatt

Cimfestészeti

műtermet

nyitottam. Készítek mindenféle műszaki cimfestészeti munkákat, a legjutányosabb árak mellett: u. m. igen csinos, izléses kivitelű cég- és címtáblákat, mindennemű cimereket, színházi díszlet-festészetet, zászló feliratokat, mindennemű aranyozásokat, díszmű és üvegtábla festészetet, templom festészetet, emléklapokat és képeket, — egyszerű és művészi kivitelben.

A n. é. közönség becses pártfogásáért esedezve, maradok hazafias tisztelettel:

Rigly János,
műszaki cimfestő.

Corpus Juris

milleniumi kiadás

28 kötetben, teljes jó állapotban, mely között 1 darab VERBŰCZY Hármaskönyve, 1 darab Erdélyi törvények is foglaltatnak, részletfizetés mellett esetleg készpénzért jutányos áron eladó. — Tájékozást e lap kiadóhivatalában kapni, hol a mű megtekinthető.

POZSONYI

Elektrotechnikai Szakiskola

VALLON-UTCA 14. SZ.

Ezen szakiskola kiképez oly fiatal embereket, kik vagy mint elektrotechnikusok vagy mint villamos-telepek vezetői és hivatalnokai működni kívánnak. Szükséges előképzettség 3—4 közép- vagy polgári iskola. Tanulmányi idő 2 év. Értesítő és bármilyen felvilágosítás ingyen és bérmentve küldetik. Az egyéni önkéntességi jog külön előadások hallgatása által megszerezhető.

Az igazgatóság.

A valódi SINGER varrógépek főraktára.

Előnyös részletfizetési kedvezmény, legmesszebbmenő jótállással. Ingyen tanítás gépvarrásban, himzésben u. m.: lapos, homok, aszur, aplikáció, kongre, spanyol, smyrna stb. !!
A legkényesebb **fegyverek, varrógépek és kerékpárok** javító műhelye, vadászfelszerelési cikkek, kerékpárok és alkatrészek dus választékban.

SÁRKÖZY JÓZSEF,
puskaműves és mechanikus. (Bethlen-utca 4.)

„BREDOL“

(Törv. védve)

! LÉGYFOGÓ UJDONSÁG !

1 darab fogóárvánnyal és tálcával csak 24 fill.

Kapható: **Thierfeld Dávid**
könyvkereskedésében.

Valódi

külföldi bélyegek

érkeztek és nagy választékban kaphatók:

Thierfeld Dávid könyvkereskedésében.

Amortizációs tisztvis. kölcsön ügyekben

díjmentes felvilágosítást nyújt
Az „O. m. I. ált. tisztviselőegylet kolozsvári képviselőisége“

Kolozsvár,
Ferencz-József-ut 7. szám alatt.

Válaszbélyeg esatolandó.

:: Kotta ::
ujdonságok!
Feltűnő olcsóság!

A legszebb 101 magyar népdal
3 K helyett . . . K 1.90

Blaháné dalai 102 magyar népdal
3 K helyett . . . K 1.90

Most jelent meg:

Fráter Loránd legkedveltebb dalai, zsebkiadás . . . K 2.—

Legkedveltebb **Cabaret** dalok, zsebkiadás . . . K 2.—

Operette album, tartalmazza a legújabb operettek dalait zsebkiadás . . . K 2.—

Kuruc nóták, zsebkiad. K 2.—

Vidám dalok gyűjteménye, zsebkiadás . . . K 2.—

Ezekon kívül a legújabb operettek és operák dalai mind raktáron vannak.

Nagy raktár Gerő-féle 20 filléres kollakban.

Thierfeld D.

könyvkereskedése.

MAYER

GÉPGYÁR

VI. KER. VÁCZI-KÖRUT 61. SZÁM.

vas- és fémöntőde
részvénytársaság

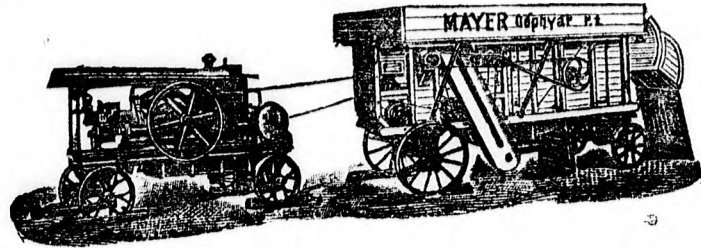
SZOMBATHELY

BUDAPEST.

:: Legrégibb ::
hazai gépgyár!

Motorgyár

Alapítva 1850 évben.

Benzin- és szivógázmotorok gyára.

MALOMÉPÍTÉSZET. VIZIMALOM-BERENDEZÉSEK.

Benzin-csöplőkészletek 3 lóerejtől — 16 lóerőig. Benzin stabil motorok
1—100 HP-ig. Szivógázmotorok 6—120 HP-ig, faszén, koks és antracit
tüzelésre berendezve, szerelve és üzembe átadva.

Olajgyártási gépek, borsajtók és mindennemű mezőgazdasági gépek gyára.

Kedvező árak és fizetési feltételek.
Árjegyzék ingyen! Képviselek kerestetnek!

Egy kevésbé használt angol gyártmányu hegyi turista

kerékpár

olcsó áron eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

! Nyavalyatörés !

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hatyu gyógyszerár által Majna Frankfurt.

Ia. tűzifa-ra

megrendelések szeptember hó 15-től kezdődő szállítással elfogadtatnak a következő cégeknél:

Thierfeld Dávid, Fleissig Jakab, Ehrenwald Mór és Neumann Izsák.

Szeptember 15-ig tűzifát csak tatelepemen árusítok mázsánként is.

Széna behordáshoz vendégradak.

Épületes és hajópallók, valamint minden a fakereskedéshez tartozó anyagok legjutányosabban és kitűnő minőségben nálam kaphatók.

Domány Artur, fakereskedő.

SAJÁT ÉRDEKÉBEN

: csak BOHN-féle :

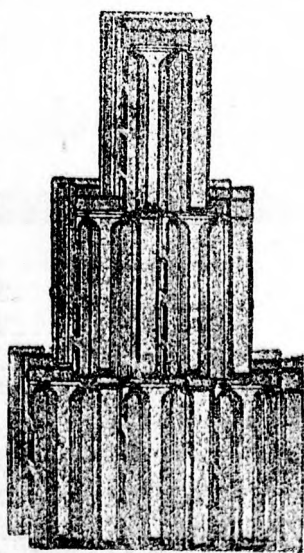
nagykikindai és zombolyai cserepet fogadjon el és utasítson
vissza más silány minőségű cserepet, mert

: csak a BOHN-féle :

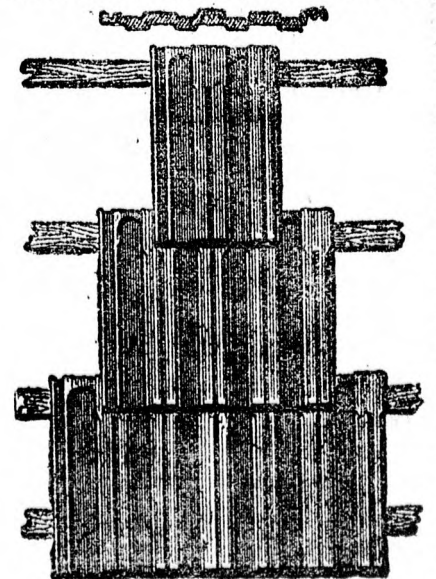
cserep jutányos, szép és szakszerű fedőanyag.

Tessék mintát és árjegyzéket kérni!

BOHN-CSERÉPGYÁR Zsombolya.

Bohn kikindai cserepe.

Bohn zombolyai cserepe.